

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om handel med utsäde och om upphävande av lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om handel med utsäde och om upphävande av lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten (RP 23/2015 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Marja Savonmäki, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Pirjo Tomperi, jord- och skogsbruksministeriet
- beredskapsombud Juha Mantila, Försörjningsberedskapscentralen
- verkställande direktör Markku Äijälä, Boreal Växtförädling Ab
- produktchef Ari Virtanen, Rautakesko Ab
- ombudsman Johannes Hahl, Siemenkauppiaitten yhdistys ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Finska centralen för utsädespotatis Ab
- Centalförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Svenska Lantbruksproducenternas Centalförbund SLC rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten upphävs. Samtidigt föreslås lagen om handel med utsäde bli ändrad så att den kompletteras med bestämmelser om tryggnad av utsädesförsörjningen av nationellt sett viktiga arter av jordbruksgrödor med medel från försörjningsberedskapsfonden. Bestämmelserna ingår nu i den lag som föreslås bli upphävd.

När det gäller lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten motsvarar dess betydelse inte längre det ursprungliga syftet att främja växtförädlingsverksamheten. Lagen gäller endast sorter som inte omfattas av växtförädlarrätten enligt lagen om växtförädlarrätt. Lagen är föråldrad och

Betänkande JsUB 2/2015 rd

uppfyller inte kraven i grundlagen. Stöd har huvudsakligen bara betalats för gamla sorter i fråga om vilka mängden utsäde som saluförs numera är liten. Dessutom är insamlingen av avgifter och fördelningen av de insamlade intäkterna till sortförädlare ett administrativt tungrovt system i förhållande till avgifternas och stödets belopp.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2016 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet anser att inhemsk växtförädling är en livsviktig del av vår livsmedelskedja. Växtförädlingen har stor betydelse för landets försörjningsberedskap. Det är inte företagsekonomiskt lönsamt att upprätthålla ett omfattande urval arter och sorter i Finland, så vi måste avdela tillräckligt med resurser för stöd till växtförädling.

Lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten (896/1977) stiftades 1977. Enligt den ska det i statsbudgeten för främjande av växtförädlingsverksamheten årligen tas in ett anslag som ska motsvara minst det belopp som under året i fråga beräknas inflyta i växtförädlingsavgifter som med stöd av lagen betalas för frövara.

I propositionsmotiven står det att lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten är föråldrad och inte uppfyller kraven i grundlagen. Enligt motiven (RP 203/1993 rd) till en lag om ändring (1321/1993) av den lagen var det meningen att lagen skulle förbli i kraft tills vidare efter det att lagen om växtförädlarrätt hade trätt i kraft, eftersom det fortfarande flöt in avgifter och finansiering för växtförädling på grund av de gamla sorterna. De avgifter och stöd som betalats med stöd av lagen har till sina belopp varit låga och särskilt under de senaste tio åren har beloppen minskat betydligt. År 2014 flöt det in bara ca 120 000 euro i avgifter till staten under det berörda budgetmomentet. På grund av de få avgifterna har stödet i praktiken så gott som ingen betydelse för växtförädlingen numera. De aktörer som avses i lagen är huvudsakligen sådana som upprätthåller eller äger gamla sorter, inte förädlare.

Utskottet påpekar dessutom att det enligt 6 a § i lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten är möjligt att av försörjningsberedskapsfondens medel betala företag som förädlar jordbruksgrödor i Finland ersättning för förädling av växtarter som är nationellt viktiga med tanke på försörjningsberedskapen, men ekonomiskt olönsamma. I propositionen menar regeringen att den här möjligheten fortfarande behövs. Därför föreslås det att en bestämmelse med samma innehåll fogas till lagen om handel med utsäde (728/2000).

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Betänkande JsUB 2/2015 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslagen i proposition RP 23/2015 rd utan ändringar.

Helsingfors 16.10.2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jari Leppä cent
vice ordförande Reijo Hongisto saf
medlem Markku Eestilä saml
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Teuvo Hakkarainen saf
medlem Hanna Halmeenpää gröna
medlem Lasse Hautala cent
medlem Anne Kalmari cent
medlem Kari Kulmala saf
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Mats Nylund sv (delvis)
medlem Harry Wallin sd (delvis)
medlem Eerikki Viljanen cent
medlem Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.